

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 5C/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419200572
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Božena Csibrányiová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2019:4419200572.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou Mgr. Boženou Csibrányiovou, v právnej veci žalobcov v rade : 1. L. F., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O. XXX XX, 2. X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O. XXX XX, 3. T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O. XXX XX, všetkých žalobcov právne zastupuje: P. S. F., advokát so sídlom M. H. XX, XXX XX D., proti žalovaným v rade:1. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, O. XXX XX, právne zast.: U. P. P., advokát so sídlom O. 2, XXX XX A., 2. O. poisťovňa, a.s. Q. G. L., G.:XX XXX XXX, so sídlom Q. 4, W. XXX XX, právne zast.: U. C. A., advokát so sídlom T. nábrežie X/A, XXX XX W., o náhradu nemajetkovej ujmy spolu v sume 80.000,- eur takto

rozhodol:

I. Žalovaní v rade 1 a 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade nemajetkovú ujmu v sume 20.000,- eur a to 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v rade 1 a 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 2. rade nemajetkovú ujmu v sume 8.500,- eur a to 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní v rade 1 a 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 3. rade nemajetkovú ujmu v sume 8.500,- eur a to 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

V. Súd priznáva žalobcom v rade 1, 2 a 3 nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 1a 2 v plnom rozsahu zo súdom priznaných súm s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 25.1.2019 sa žalobcovia v rade 1 až 3 domáhali od žalovaných v rade 1 a 2 zaplataenia spolu sumy 80.000,- eur. Žalobkyňa v rade 1 sa domáhala zaplataenia sumy 40.000,- eur, žalobkyňa v rade 2 sumy 20.000,- eur a žalobca v rade 3 sumy 20.000,- eur. Žalobcovia si tento peňažný nárok uplatnili titulom nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli tým, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaný v rade 1 a v súvislosti s ktorou bol tento aj právoplatne odsúdený v trestnom konaní, prišli o manžela, otca, nevlastného otca, čím utrpeli veľkú citovú stratu. Svoju žalobu zdôvodnili nasledovne: Trestným rozkazom tunajšieho súdu zo dňa 6.8.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.8.2018, č.k. 4T/73/2018-474, bol žalovaný v rade 1 uznaný za vinného, okrem iného aj z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a / Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trest. zákona,

ktorého sa dopustil tým, že dňa 28.01.2017 v čase od 6.37 hodine na ceste III. triedy medzi obcami Komjatice a Rastislavice, v smere jazdy na obec Rastislavice sa ako vodič motorového vozidla Renault Megane, ev.č. NZ 793 EG plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke a pri predchádzaní nedodrжал dostatočný bezpečný bočný odstup od cyklistu Vladimíra Poliaka, v dôsledku čoho narazil predným pravým blatníkom motorového vozidla zn. Renault Megane zozadu do bicykla Vladimíra Poliaka a pravou časťou predného nárazníka do jeho ľavej nohy, čím došlo k pádu Vladimíra Poliaka na čelné sklo motorového vozidla a následne k pádu na zem, pričom poškodený Vladimír Poliak utrpel viaceré zranenia, v dôsledku ktorých dňa 28.1.2017 zomrel. V dôsledku trestného činu žalovaného v rade 1 došlo k úmrtiu Vladimíra Poliaka a žalobkyňa v rade 1 prišla o svojho manžela, žalobkyňa v rade 2 o svojho otca a žalobca v rade 3 o blízku osobu - nevlastného otca, ktorý aj napriek skutočnosti, že nebol jeho vlastným otcom ho vychovával od útleho veku 3 rokov, nahrádzal mu vlastného otca a s ktorým mal žalobca v rade 3 veľmi dobrý a blízky vzťah. Úmrtím uvedenej osoby došlo podľa žalobcov k závažnému zásahu do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to do ich emocionálnej sféry, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. Týmto pre nich neočakávaným, šokujúcim a náhlým úmrtím Vladimíra Poliaka podľa nich došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti, spočívajúcim v zásadnom, nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť na mieste. Poukázali na to, že v uvedenom zákone ustanovení sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne, preto ním môže byť aj iný, ako tam uvedený zásah. Žalobcovia mali preto zato, že uvedená tragická smrť ich príbuzného, ku ktorej došlo v dôsledku dopravnej nehody zapríčinennej žalovaným v rade 1, je takým závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti, ktorý odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia súčasne poukázali na to, že motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol žalovaný v rade 1, bolo v tom čase povinne zmluvne poistené u žalovaného v rade 2 a to poistnou zmluvou č. 65677710393. Tvrdili, že povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu má nielen žalovaný v rade 1, ale aj žalovaný v rade 2 ako poisťovateľ, pretože podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) majú právo domáhať sa náhrady priamo proti žalovanému v rade 2 ako poisťovateľovi. Žalobcovia uviedli, že sú toho názoru, že nimi žalovaný nárok, nemajetková ujma spočívajúca v neoprávnenom zásahu do osobnostných práv blízkej osoby pozostalej po obeti dopravnej nehody, je predmetom povinného zmluvného poistenia. V tejto súvislosti poukázali na ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o PZP, ktoré ustanovuje, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Ďalej však zákon o PZP podľa nich pojem „škody“ nedefinuje a preto je ho nutné vyložiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä s prihliadnutím na účel zákona o PZP a na komunitárne právo Európskej únie. Žalobcovia poukázali na to, že povinné zmluvné poistenie je nástrojom na ochranu oprávnených nárokov poškodených pred nežiaducimi následkami prevádzky motorových vozidiel, ako aj nástrojom na ochranu škodcov pred neprimeraným rizikom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na čl.3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1974 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, na článkom 1 ods.1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a na čl. 1 prvého odseku smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Žalobcovia ďalej uviedli, že výkladom citovaných smerníc o rozsahu povinného zmluvného poistenia, aký má byť vnútroštátnou právnou úpravou zabezpečený sa zaoberal Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku z 24.10.2013, Haasová, C22/12 a v jeho výroku bolo konštatované, že vnútroštátna právna úprava má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak vnútroštátny právny poriadok právo na náhradu takéhoto nároku z dopravnej nehody poskytuje poškodeným. Žalobcovia ďalej uviedli, že Európsky súdny dvor sa zaoberal aj tým, ako je potrebné vykladať znenie uvedených smerníc a na ich základe prijatých vnútroštátnych predpisov, pokiaľ ide o pojem „škody na zdraví“, cit.: „Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. Ďalej uviedli, že V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany

obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.“ (bod 49,50 rozsudku Haasová, C-22/12). A čo sa týka okruhu osôb, na ktorých ochranu má byť vnútroštátne právo zamerané, rozsudok uvádza, že cit.: „ na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernice nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.“ (bod 54,55 rozsudku Haasová, C- 22/12). V tejto súvislosti žalobcovia uviedli, že je potrebné príslušné ustanovenia zákona o PZP vykladať „ eurokonformne“ a v súlade s komunitárnym právom, na základe ktorého bol zákon prijatý a s poukazom na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdneho dvora a aj na aktuálnu rozhodovaciu činnosť súdov SR ich nárok vykladať tak, že ich nemajetková ujma je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu, ktoré bolo uzatvorené so žalovaným v rade 2.. Žalobcovia poukázali aj na odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Čirča vo veci rozhodnutia NS SR sp.zn. 4Cdo/168/2009, keď z hľadiska časového ešte pred vynesením rozsudku vo veci Haasová C-22/12 uviedol, že : „ pre účely zákona o PZP treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený úmrtím blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zákonu o PZP je usmernenie pri dopravnej nehode najväčším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa ustálenej súdnej praxe usmernenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Preto sa vyžaduje extenzívna interpretácia osobnostných práv pozostalých a teda , že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomíňať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. “ Ďalej žalobcovia uviedli, že im je známi právny názor obsiahnutý v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, týkajúci sa pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v takomto druhu konania. Súčasne však poukázali na aktuálnejšiu rozhodovaciu prax, t.j. na rozhodnutia, ktoré boli vydané neskôr a to napr. : rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015 zo dňa 29.6.2016, uznesenie Krajského súdu Nitra sp.zn. 7Co/819/2015 zo dňa 30.6.2016 a predovšetkým na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.8.2016 sp.zn. III.ÚS/474/2016-17, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016. Vo všetkých týchto neskorších rozhodnutiach sa sudy svojim právnym názorom výrazne odchýlili od právneho názoru NS SR vysloveného vo vyššie uvedenom rozsudku / sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016/ a zhodne stanovili, že predmetom krytia PZP je aj nemajetková ujma, ktorá je predmetom tohto sporu.

2. Písomným podaním doručeným súdu dňa 5.3.2019 sa k žalobe vyjadril žalovaný v rade 1, ktorý uviedol, že nie je sporné, že k úmrtiu Vladimíra Poliaka došlo pri dopravnej nehode, kde bol žalovaný v rade 1 v trestnom konaní uznáný vinným. Poukázal však na to, že podľa jeho názoru a to s odvolaním sa na súdnu prax vo veci priznávania nárokov titulom nemajetkovej ujmy, je nárok žalobcov uplatňovaný v tomto konaní vysoký. Uviedol, že k pomerom na strane žalobcov a ich vzťahu k nebohému sa vyjadriť nevie. Súhlasil s vykonaním dôkazov, ktoré navrhli žalobcovia. Ďalej uviedol, že nároky uplatňované v konaní majú byť kryté povinným zmluvným poistením žalovaného v rade 2. Žalovaný v rade 1 ďalším písomným podaním z 5.6.2019 doplnil svoje vyjadrenie k veci, v ktorom poukázal, že sa žalobcovia domáhajú nemajetkovej ujmy v peniazoch voči nemu podľa ustanovenia § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že ako vodič motorového vozidla Renault Megan, EČ NZ 793 EG sa plne nevenoval riadeniu motorového vozidla, následkom čoho narazil do cyklistu Vladimíra Poliaka, ktorý v dôsledku tejto dopravnej nehody dňa 28.1.2017 zomrel. Žalovaný v rade 1 bol toho názoru, že v zmysle platnej súdnej praxe a rozhodovania súdov, v prípade uplatňovania si nemajetkovej ujmy, sa nárok žalobcov opiera o ustanovenie § 427 Odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je špeciálnym ustanovením voči všeobecnému ustanoveniu o náhrade škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Podľa žalovaného v rade 1 sa žalobcovia tým, že si uplatnili nárok podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, popierajú

vzťah medzi žalovaným v rade 1 a žalovaným v rade 2. Žalovaný v prvom rade nebol totiž vlastníkom osobného motorového vozidla, ktorým došlo ku vzniku škody. Podľa žalovaného v rade 1 sa jedná o osobitnú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, kde subjektom zodpovednosti za škodu je podľa odseku 2 iný prevádzkovateľ dopravného prostriedku, (ktorým je najmä vlastník). Podľa žalovaného v rade 1 za prevádzkovateľa dopravného prostriedku nemôže byť považovaná osoba, ktorá mala jednorázovo zapožičané motorové vozidlo aj keď sama s takýmto vozidlom spôsobila škodu. Vzhľadom na uvedené, mal žalovaný v rade 1, že nie je pasívne legitimovaný v konaní a preto žiadal žalobu voči nemu zamietnuť.

3. Písomným podaním zo dňa 4.3.2019 sa k žalobe vyjadril žalovaný v rade 2. On nárok žalobcov v plnom rozsahu neuznával a považoval ho za neoprávnený a bez právneho základu. Poukázal na to, že žalobcovia sa domáhajú zaplatenia sumy spolu vo výške 80.000,-eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im mala byť spôsobená zavinením konaním žalovaného v prvom rade, ktorý dňa 28.1.2017 spôsobil dopravnú nehodu v dôsledku ktorej došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov a že vozidlo, ktoré viedol žalovaný v rade 1 a ktorým bola spôsobená nehoda, bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2 a preto si žalobcovia uplatnili nárok aj priamo voči žalovanému v rade 2. K tomuto zdôvodneniu žaloby žalovaný v rade 2 uviedol, že nie je pasívne legitimovaný v tomto konaní a v tejto súvislosti poukázal na to, že pri rozhodovaní obdobných sporov, čo do otázky pasívnej vecnej legitimácie poisťovateľov, podľa neho vo všeobecnosti nepanuje zhoda ani v rámci NS SR. Poukázal pritom na uznesenie NS SR z 5.12.2013, sp.zn.3Cdo/18/2013, v zmysle ktorého „osobitný proces výsledkom ktorého bolo publikovanie rozhodnutia najvyššieho súdu v zbierke ako R111/1998, priznáva tomuto rozhodnutiu osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal nie je síce právne záväzný, fakticky má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, IPSO IURE normatívnu silu má a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov) ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Nemožno prehliadnuť podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len nepublikované rozhodnutie) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len publikované rozhodnutie). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu, v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom relevantnej väčšiny členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle, prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú preto splnené podmienky), môže odkloniť či odchyliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým ale ešte bez ďalšieho nedochádza k prekonaniu názoru na ktorom spočíva publikované rozhodnutie. O prekonaní (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí možno hovoriť iba vtedy, ak je toto prekonanie výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (§ 21 odsek 3 písmeno a) a b) a § 22 odsek 1 zákona č. 757/2004 Z.z. (o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Keďže právny názor najvyššieho súdu publikovaný pod R111/1998 nebol dosiaľ vo vyššie uvedenom zmysle prekonaný, nebol ani v preskumovanej veci daný dôvod jeho nezohľadnenia.“ Vzhľadom na uvedené žalovaný v rade 2 poukázal na publikovaný rozsudok NS SR z 26.9.2013, sp.zn.3Cdo/176/2012, zverejnený v zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod číslom 127, t.j. R 127/2014 v ktorom NS SR uvádza: „treba mať na zreteli to, že režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v §11 a nasl. Občianskeho práva a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho právo na náhradu škody je právom majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Zásadný rozdiel je aj medzi nahradením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy - pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade škody jej výšku treba vyčíslieť a preukázať. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanou občianskym zákonníkom (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.4.2011 sp.zn.4Cdo168/2009)“. Žalovaný v rade 2 ďalej uviedol, že obdobne poukazuje aj na uznesenie US I. ÚS

137/07 z 23.8.2007, v ktorom sa ÚS stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že keďže zákon o zodpovednosti štátu bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. (...) Keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za majetkovú ujmu, žaloba musela byť zamietnutá.“ A ďalej „ Podľa názoru krajského súdu „, škoda (ako kategória občianskeho práva) sa v ustálenej súdnej praxi chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentnom, t.j. peniazmi a je (ak nedochádza k naturálnej reštitúcii) napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňazí, pričom skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Z takto vymedzeného a chápaného pojmu škody, resp. skutočnej škody vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného s výnimkou prípadnou, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i materiálnu satisfakciu (peňažné zadosťučinenie). Takto podľa § 444 Občianskeho zákonníka , pri škode na zdraví sa jednorázovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Podľa § 13 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, má fyzická osoba právo domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo zadosťučinenie dostačujúce, najmä preto že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby , alebo jej vážnosť spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon podľa § 442 odsek 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma aj v peniazoch. Najmä toto posledné ustanovenie je dostatočným argumentom pre záver , že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceneľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 odsek 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné , keďže nemajetkovú ujmu by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 odsek 1.“ Žalovaný v rade 2 ďalej uviedol, že od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene príslušnej právnej úpravy a preto nie je daný legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a k rozšírenie účelu zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postoj, potom podľa žalovaného 2 nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu zhojiť nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EU. Žalovaný v rade 2 ďalej poukázal na to, že ak by sa aj teoreticky pripustilo , že pod pojem škody na zdraví podľa zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, potom by bolo potrebné sa zaoberať atribútmi zodpovednosti za škodu , t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a príčinnou súvislosťou medzi nimi a to aj vo vzťahu k žalovanému v rade 2, v kontexte celého zákona o PZP, ktorý je podľa žalovaného v rade 2 koncipovaný na náhradu výlučne škodových nárokov. V tejto súvislosti žalovaný 2 poukázal na rozhodovacia činnosť NS SR a to na rozsudok z 29.3.2007, sp.zn. 3Cdo/32/2007, rozsudok NS SR z 30.1.2007, sp.zn.2Cdo/2/1973/2016. Súčasne žalovaný v rade 2 poukázal na ustanovenie § 5 odsek 2 písmeno h) zákona o PZP, v zmysle ktorého poisťiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu , ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Žalovaný v rade 2 súčasne poukázal na to, že poistnou udalosťou je dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov, mal nastať sprostredkované v dôsledku reakcie na následky tejto dopravnej nehody, preto podľa žalovaného v rade 2, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou, v zmysle § 5 odsek 1 písmeno h) zákona o PZP a vo vzťahu k žalovanému v rade 2. Žalovaný v rade 2 poukázal aj na rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom súd v otázke pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode , túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „ nepriame následky tejto nehody“ , pričom „škodu predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.“ Žalovaný v rade 2 vzhľadom na uvedené, mal za to, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom podľa neho poisťiteľ, priamo zo zákona o PZP de facto, aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, kde žalobcovia sú vo výsledku až sekundárnou obeťou dopravnej nehody. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti žalovaný v rade 2 mal za to, že voči nemu je žaloba podaná neoprávnená a bez právneho základu, nakoľko nie je podľa zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy a keby aj bol, nie je takéto nároky povinný hradit' z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.

Okrem uvedeného žalovaný v rade 2 namietal aj uplatnenú výšku, pri zohľadnení ktorej žiadal zohľadniť okolnosti na strane žalovaného v rade 1..

4. K písomným vyjadreniam žalovaných sa vyjadrili písomne žalobcovia a to podaním zo dňa 12.6.2019. Žalobcovia uviedli, že považujú nimi uplatnené peňažné nároky za primerané a to predovšetkým s ohľadom na intenzitu, závažnosť, trvalosť a absolútnu neodstrániteľnosť im spôsobenej nemajetkovej ujmy v súvislosti s úmrtím ich blízkej osoby. Čo sa týka namietanej pasívnej legitímácie žalovaných, vo vzťahu k žalovanému v rade 2, žalobcovia poukázali na rozsiahlu rozhodovaciu činnosť súdov a to predovšetkým na uznesenie Ústavného súdu z 11.10.2016, sp.zn. : III US 66/2016 ako aj na rozhodnutie NS SR, ktoré bolo publikované v zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR číslo 8/2018 ako judikát číslo R61/2018. Najvyšší súd SR riešil pasívnu vecnú legitímáciu poisťovne, NS SR jasne a presne judikoval, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca do zásahu osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. A v spore takejto ujmy je poisťovňa pasívne vecne legitimovaná. Najvyšší súd SR je toho názoru, že pojem škoda v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení je potrebné vykladať extenzívne t.j., že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu patriacu pozostalým obeť dopravnej nehody a vzhľadom na uvedené zodpovednosť za neoprávnený zásah práv žalobkyne, musí byť krytá z povinného zmluvného poistenia. Žalobcovia mali za to, že obaja žalovaní sú pasívne legitimovaní v tomto konaní, súčasne žalobcovia poukázali na verejne dostupné informácie o tom, že žalovaný v rade 2 v roku 2018 zvýšil svoj zisk o 21% a tržby mu narástli o 32%. Preto podľa nich odvolávanie sa na majetkové pomery žalovaného v rade 1 zo strany žalovaného v rade 2 je neadekvátne.

5. Súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu, oboznámením sa s časťou obsahu trestného spisu 4T/73/2017 a dedičským spisom 16D/256/2017. Vypočul žalobcov v rade 1 až 3 a navrhnutých svedkov a na základe vykonaného dokazovania, zistil pre rozhodnutie podstatný skutkový stav, ktorý následne právne posúdil. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky 4T/73/2018 vyplýva, že trestným rozkazom sp.zn.4T/73/2018-474 zo dňa 6.8.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22.8.2018, súd rozhodol tak, že obvinený Andrej Szabatka (v tomto konaní žalovaný v rade 1) je vinný, že dňa 28.1.2017 v čase o 6.30 hod. na ceste III. triedy medzi obcami Rastislavice - Komjatice v smere jazdy na Obec Rastislavice, sa ako vodič motorového vozidla, Renault Megane, EČ: NZ 793 EG, plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, čím porušil ustanovenie § 4 odsek 1 písmena c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a nedbal na zvýšenú opatrnosť voči cyklistom Vladimírovi Poliakovi, nar. 6.8.1955 a Angelike M., idúcich za sebou v smere jeho jazdy, pri pravom kraji jeho vozovky, čím porušil ustanovenie § 4 odsek 1 písmena e) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a pri predchádzaní nedodrжал dostatočný, bezpečný, odstup od cyklistu Vladimíra Poliaka, v dôsledku čoho narazil pravým predným blatníkom vyššie uvedeného motorového vozidla do bicyklu Vladimíra Poliaka a pravou časťou predného nárazníka do jeho ľavej nohy, čím došlo k pádu Vladimíra Poliaka na čelné sklo motorového vozidla a následne k pádu na zem, súčasne odhodnený bicykel Vladimíra Poliaka narazil do zadného kolesa bicyklu Angeliky M., ktorá po náraze stratila stabilitu a spadla na zem, pričom poškodený Vladimír Poliak utrpel výtok krvi z nosových priechodov a vonkajších zvukovodov, kožnú odreninu a tržnú ranu temeno - záhlavovej oblasti hlavy, drobné krvné výronky na chrbte pravej ruky, drobné kožné odreniny a krvné výronky na chrbte na článkoch prstov ľavej ruky, tržnú ranu v oblasti dolnej tretiny ľavého predkolenia s otvorenou zlomeninou kosti ľavej ihlice, rozsiahly krvný výtok v mäkkých pokrývkach lebečných v temeno-spánkovo-záhlavovej oblasti, trieštivé rozlámanie kostí klenby a spodiny lebečnej, zakrvácanie medzi mäkké blany mozgu, opuch mozgu ťažkého stupňa, ložiskové pomliaždenie mozgu, zlomeninu hrudnej chrbtice, sériové zlomeniny rebier obojstranne vzadu, pomliaždenie parenchýmu pravých a ľavých pľúc, povrchové trhliny na prednej ploche pravého laloka pečene v dôsledku čoho zomrel a poškodená Angelika M. utrpela pomliaždenie vonkajšej plochy pravého stehna...., ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia v trvaní 7 dní, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona ..., čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmena a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 128 písmena h) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona. Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorý mu bol podmienene odložený a bola mu uložená skúšobná doba 3 roky. Súčasne mu bol uložený trest zákaz činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu v trvaní troch rokov. Poškodení, ktorí si v trestnom konaní uplatnili svoje nároky boli odkázaní so svojimi nárokmi na civilný proces. Zo zápisníc z trestného spisu ČVS: SKIS-38/OISZ-V-2017 a to zo zápisníc z 14.8.2017 a 16.5.2018 o výsluchu obvineného vyplynulo, že obvinený (žalovaný v rade 1) sa k skutku priznal a

úprimne oľutoval čo sa stalo, uviedol, že škodu, ktorá vznikla v súvislosti s dopravnou nehodou nahradí, resp. sa na jej náhrade dohodne s poškodenými. Uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe sa zakladá na pravde, skutok sa stal tak, ako je v uznesení uvedené. Mrzí ho to, šiel predpísanou rýchlosťou a venoval sa vedeniu vozidla, cyklistov videl, šli za sebou. Uviedol, že išiel dosť natesno, ale nebol tam žiaden zlý úmysel z jeho strany, myslel si že to stačí. Uviedol, že to mohlo byť spôsobené aj tým, že vozidlo šoféroval po prvýkrát a nebol naň zvyknutý, reagovalo inak ako jeho vozidlo. Obvinený (žalovaný v rade 1) sa teda ku skutku, ktorý mu bol kladený v obžalobe priznal. Z vykonaného dokazovania teda vyplynulo, že k usmrteniu Vladimíra Poliaka došlo v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobil žalovaný v rade 1, jeho konanie bolo vyhodnotené ako protiprávne konanie, podľa trestného rozkazu sa dopustil prečinu usmrtenia, za čo bol aj právoplatne odsúdený v trestnom konaní.

6. Zo sobášneho listu a z rodných listov súd zistil, že žalobkyňa v rade 1 bola manželkou obete dopravnej nehody, žalobkyňa v rade 2 dcérou obete. Z výsluchu žalobcov vyplynulo, že žalobca v rade 3 bol nevlastným synom obete (je synom manželky obete), ktorý žil v spoločnej domácnosti s nevlastným otcom a mamou od útleho detstva. Z potvrdenia Obce súd zistil, že žalobcovia žili a žijú na rovnakej adrese.

7. Žalobcovia a v rade 1 až 3 tvrdili, že motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného v rade 2 a to poistnou zmluvou č. 6567710398, k čomu pripojili informáciu z verejne dostupného prehliadača / č.l. 9-druhá strana v spise/. Táto skutočnosť medzi stranami sporná nebola, žiadna zo strán relevantným spôsobom nespochybnila skutkové tvrdenie žalobcov v rade 1 až 3 o tom, že motorové vozidlo Renault Megan EČ:NZ 793 EG, ktorým bola spôsobená smrteľná nehoda dňa 28.1.2017, bolo k uvedenému dňu poistené podľa zákona číslo 381/2001 Z.z. u žalovaného v rade 2.

8. Podľa § 3 odsek 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo dostačujúce zadostučinenie má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. práva prišlo.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj so spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia, alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo na škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 odsek 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona číslo 381/2001 Z.z. tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „poistenie zodpovednosti“) a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „kancelária“).

Podľa § 4 ods. 1 a 4 zákona číslo 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a)škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b)škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c)účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b)

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>> alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 odsek 1 Zákona číslo 381/2001 Z.z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

9. Súd na základe vykonaného dokazovania, po oboznámení sa so žalobou a po vypočítaní žalobcov v rade 1 a 3, zistil, že žalobcovia v rade 1 až 3 sa ako blízke osoby obeť autonehody domáhajú v tomto konaní voči žalovaným v rade 1 a 2 náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli tým, že v dôsledku smrteľnej dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaný v rade 1 a v súvislosti s ktorou bol právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia spáchaného z nedbanlivosti závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, prišli o manžela, otca, nevlastného otca, čím utrpeli veľkú citovú stratu, t.j. došlo k zásahu do ich osobnostných práv a to najmä do ich práva na súkromný a rodinný život, ktorý sa im smrťou otca a manžela nenávratne zmenil. Ako bolo uvedené z trestného rozkazu tunajšieho súdu boli vyššie uvedené skutočnosti zistené a súd nemá pochybnosti o tom, že žalovaný v rade 1 spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel príbuzný / blízka osoba podľa § 116 Občianskeho zákonníka/ žalobcov v rade 1 až 3. Listinnými dôkazmi mal totiž za preukázané, že žalobkyňa bola manželkou obeť nehody, žalobkyňa 2 dcérou a z výsluchu žalobcov mal súd za preukázané, že žalovaný 3 / nevlastný syn/ bol osobou blízkou v ponímaní podľa § 116 za bodkočiarkou, t.j. osobou blízkou obeť, v pomere obdobnom ako rodinnom. Ďalej mal súd za preukázané, že žalovaný v rade 1 nebol v evidencii motorových vozidiel vedených či už ako vlastník, alebo držiteľ motorového vozidla, mal ho vypožičané od vlastníka. V čase dopravnej nehody však viedol ako vodič predmetné motorové vozidlo. Ako bolo uvedené, žalovaný v rade 1 bol v trestnom konaní uznaný vinným z prečinu usmrtenia spáchaného z nedbanlivosti závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a bol právoplatne odsúdený v súvislosti s touto dopravnou nehodou. Uvedeným trestným rozkazom mal súd preukázanú zodpovednosť žalovaného v rade 1 za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcov v rade 1 až 3 a to do ich práva na súkromie a rodinný život s manželom, otcom, nevlastným otcom. Uvedenú zodpovednosť žalovaného v rade 1 súd právne posudzoval podľa ustanovenia § 420 odsek 1 a 3 Občianskeho zákonníka a mal zato, že ide o objektívnu zodpovednosť. Preto na posúdenie právneho nároku žalobcov nemala žiaden vplyv skutočnosť, že žalovaný v rade 1 túto nehodu zaviniel z nedbanlivosti. Žalovaný v rade 1 je podľa súdu pasívne legitimovaný v tomto konaní, jeho zodpovednosť ako vodiča dopravného prostriedku za nemajetkovú ujmu spôsobenú na nechránených osobnostných právach poškodených žalobcov vyplýva teda predovšetkým z ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka. Tento žalovaný je priamym pôvodcom zásahu do osobnostných práv žalobcov. Čo sa týka pasívnej legitimácie žalovaného v rade 2, t.j. poisťovne / poisťovateľ/ v ktorej bolo motorové vozidlo ktorým došlo k usmrteniu blízkej osoby žalobcov poistené, tak pasívna legitimácia tohto žalovaného v rade 2 vyplýva z ustanovenia § 15 odsek 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré vozidlo bolo u žalovaného v rade 2 poistené. Súd dospel k záveru, že obaja žalovaní sú pasívne vecne legitimovaní v tomto konaní.

10. Žalobkyňa v rade 1 ako manželka obeť nehody si titulom nemajetkovej ujmy uplatnila voči žalovaným v rade 1 a 2 sumu 40.000,-eur. Žalobkyňa v rade 2, ako dcéra obeť nehody a žalobca v rade 3, ako nevlastný syn obeť nehody, si titulom nemajetkovej ujmy uplatnili voči žalovaným v rade 1 a 2, každý po 20.000,-eur. Čo sa týka tejto náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajúc predovšetkým z vykonaného dokazovania, z právnej úpravy a aj z aktuálnej rozhodovacej praxe súdov, mal konajúci súd za to, že tu je na strane žalobcov 1 až 3 daný relevantný dôvod požadovať túto nemajetkovú ujmu v súvislosti s dopravnou nehodou spôsobenou žalovaným v rade 1, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu ich blízkej osoby, t.j. manželky, otca a nevlastného otca. Súd si vypočul žalobcov v rade 1 až 3 a navrhnutých svedkov a na základe ich výpovede dospel k záveru, že v dôsledku nehody, ktorú spôsobil žalovaný v rade 1 došlo k výraznému zásahu do osobnostných práv žalobcov 1 až 3 (§ 11 a § 13 Občianskeho

zákonníka). Z výpovedí žalobcov v rade 1 až 3 vyplynulo, že pred nehodou žili spolu s obetou nehody v jednej domácnosti, žili pokojným šťastným životom, boli si s obeťou nehody blízki, vzájomne si pomáhali, podporovali sa. Manželka prišla o manžela, dcéra o otca a nevlastný syn o nevlastného otca, ktorý sa o neho staral od malička. Žalobcovia sa aj v súčasnosti len ťažko zmierujú s následkami tejto tragickej nehody a najviac traumatizovaná v súvislosti so smrťou je žalobkyňa v rade 1.. Uvedené skutočnosti relevantným spôsobom nespochybnili ani žalovaní v rade 1 a 2. Súd opätovne poukazuje na to, že tento zásah do osobnostných práv žalobcov, i keď spôsobený dopravnou nehodou z nedbanlivosti, bol však neoprávnený, protiprávny, nakoľko ako sa uvádza v trestnom rozkaze, bol spôsobený porušením dôležitej povinnosti uloženej žalovanému v rade 1 podľa zákona. A práve týmto konaním žalovaného v rade 1 došlo podľa súdu preukázateľne k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1 až 3 a to predovšetkým do ich práva na súkromný a rodinný život s otcom a manželom, ktorý život sa im smrťou, pre nich blízkej osoby, nenávratne zmenil. Súd na základe vykonaného dokazovania vyhodnotil nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniaze za oprávnený a akceptovateľný, pretože len samotné morálne zadosťučinenie v tomto prípade postačujúce nie je. Je teda nepochybné, že žalobcom v rade 1 až 3 nárok na nahradenie nemajetkovej ujmy vznikol v súvislosti so zásahom do ich osobnostných práv a ako bolo uvedené žalovaný v rade 1, ktorý smrteľnú nehodu zaviniel z nedbanlivosti je vecne pasívne legitimovaný, pretože jeho zodpovednosť je objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie, na čom nič nemení ani to, že motorové vozidlo bolo poistené podľa zákona o PZP. Táto skutočnosť žalovaného v rade 1 zodpovednosti nezbavuje, preto ním vznesená námietka o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie je podľa súdu nedôvodná. Ako bolo uvedené, zodpovednosť žalovaného v rade 1 je daná podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka námietky žalovaného v rade 2, že nie je pasívne vecne legitimovaný, pretože žalobcami uplatňovaný nárok nie je podľa neho krytý povinným zmluvným poistením podľa zákona o PZP, prípadne že vo vzťahu k nemu neexistuje príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a to práve vo vzťahu k nemu, súd sa s nimi nestotožnil a považuje ich za nedôvodné. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. III.US 666/2016 z ktorého vyplýva, že „ pojem škoda použitý v zákone číslo 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je ústavne komfortným spôsobom interpretovateľný tak, že zahŕňa aj nemajetkovú, (imateriálnu ujmu) podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania relevantnej únijnej regulácie.“ Okrem uvedeného súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia napríklad : III. US 646/2015, I. US 206/2015, ktoré rozhodnutia sa týkajú sťažnosti žalovaného v rade 2. Súd teda mal za to, že žalobcovia v rade 1, 2 a 3 sú aktívne vecne legitimovaní ako osoby blízke obeti nehody a že pasívne vecne legitimovaní sú obaja žalovaní. Žalobcovia v rade 1,2,3 majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, súd však dospel k záveru, že táto bola uplatnená v neprimeranej výške. Pri rozhodovaní o konkrétnej výške nemajetkovej ujmy súd bral ohľad na to, že si ju uplatnili naraz všetci traja najbližší príbuzní / tri osoby / a to v celkovej sume 80.000,-eur. Ako už bolo uvedené, je nesporné, že spôsobenie smrti im blízkej osobe je neoprávneným zásahom do ich práva na súkromie a na rodinný život a súd nemal pochybnosti o tom, že išlo o nečakaný a pre žalobcov šokujúci akt. Úmrtím blízkeho príbuzného prišli v podstate v jednom momente o manžela, otca, nevlastného otca, t.j. v tomto prípade došlo nepochybne k závažnému a nezvratnému zásahu do ich vtedajšieho rodinného života. Súd opätovne uvádza, že touto neočakávanou udalosťou došlo k narušeniu celistvosti rodiny žalobcov. Žalobkyňa v rade 1 prišla o manžela, čím neodškriepiteľne došlo k jej ochudobneniu v citovej oblasti, prišla o životného partnera, s ktorým sa spolupodieľala na spoločnom partnerskom živote, ale aj na spoločnom hospodárení manželov. Jej strata sa súdu javí väčšia, resp. zásah do jej súkromia závažnejší ako u ostatných žalobcov. Aj napriek tomu však žalobkyňou v rade 1 uplatňovaná suma 40.000,-eur bola podľa súdu neprimeraná. Stanovenie jej dostatočnej a primeranej výšky je vo všeobecnosti veľmi náročné, pretože ľudský život nie je merateľný peniazmi. Preto súd pri jej stanovení zohľadňoval okolnosti, za akých k protiprávnemu konaniu žalovaného došlo, že nešlo o úmyselné protiprávne konanie žalovaného a vychádzajúc aj z rozsiahlej rozhodovacej praxe súdov. Súdu sa naopak javila ako postačujúca a primeraná náhrada nemajetkovú ujmy vo výške 20.000,-eur. Ani u žalobkyne v rade 2 / dcéry / a ani u žalobcu v rade 3 / nevlastného syna/, súd nespochybňuje ich smútok, žiaľ zo straty blízkej osoby. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obeť nehody žalobca v rade 3 považoval za otca, tento sa o neho a o žalobkyňu v rade 2 riadne staral, všetci mali pekný rodinný vzťah. Preto aj v prípade týchto dvoch žalobcov súd dospel k záveru, že úmrtím Vladimíra Poliaka došlo k nečakanému a nezvratnému zásahu do ich osobnostných práv. Súd však pri žalobcoch v rade 2 a 3 bral na zreteľ to, že obe tieto osoby sú už dospelé, nejde o maloletých pozostalých, ktorí by boli výchovou a výživovou v čase nehody odkázaní na obeť nehody. Jedná sa o mladých ľudí, ktorí majú väčšiu perspektívu, aj vzhľadom na ich vek, sa s touto stratou, ktorú teraz síce pociťujú veľmi intenzívne,

v budúcnosti vyrovnáť, skôr ako ich matka, ktorá sa musí vyrovnávať so stratou nielen partnera, ale aj osoby, s ktorou sa mali spoločne podieľať v budúcnosti na spoločnom hospodárení, vzájomne si na tzv. staré kolená pomáhať a spoločne finančne hospodáriť a byť si vzájomnou oporou najmä v starobe. Preto súd dospel k záveru, že súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyni v rade 2 v hodnote 7.500,- eur a žalobcovi v rade 3 v hodnote 7.500,-eur je primeraná.

11. Na základe vykonaného dokazovania súd teda zaviazal žalovaných v rade 1 a 2 na úhradu nemajetkovej ujmy tak ako je uvedené vo výroku I. II. a III. rozsudku, s tým že plneným jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy a aj na okolnosti za ktorých došlo k porušeniu práva. Súd akceptoval, že vzťah medzi žalobcami a obeťou nehody bol srdečný, vrúcny, intenzívny a o tento vzťah žalobcovia smrťou Vladimíra Poliaka neočakávané prišli. Uvedené úmrtie v rodine, ako vyplynulo zo samotného dokazovania, zasiahlo všetkých troch žalobcov veľmi intenzívne, čo je vzhľadom na ich vzájomné rodinné vzťahy plne pochopiteľné. A práve v dôsledku nezodpovedného správania sa žalovaného v rade 1 ako vodiča motorového vozidla, došlo k nehode, pri ktorej pán Poliak zomrel, čím sa nenávratne podstatne zmenil život jednak manželky, ale aj detí obeť nehody.

12. Čo sa týka námietok žalovaných ohľadne pasívnej legitímácie, súd sa s nimi vysporiadal, v časti akceptoval ich námietky, čo sa týka výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, kde pri stanovení výšky jej náhrady túto upravil. V časti bolo teda žalobe vyhovené a vo zvyšku uplatňovaných ich nárokov súd žalobu zamietol/ výrok IV. rozsudku/.

13. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa čl. 4 ods. 1 a 2 C.s.p. ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného do 30.6.2016 aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

14. Žalobcovia v rade 1 až 3 si v konaní uplatnili nárok na náhradu trov konania. O trovách strán sporu súd rozhodol s poukazom na článok 4 ods. 2 CSP, pretože ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. nebolo prebraté. V tejto veci priznanie plnenia záviselo od úvahy súdu, preto mal súd za to, že žalobcom v rade 1 až 3 prináležia trovy konania vo výške 100 % v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., avšak základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Ich vyčíslenie bude vykonané samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.